

Zapraszamy do lektury 2. Newslettera
przygotowanego przez partnerstwo projektu
NEUROANDRAGOGIKA PRZECIW WYKLUCZENIU

PROJEKT NEUROANDRAGOGIKA PRZECIW WYKLUCZENIU promuje ideę wykorzystania najnowszej wiedzy z dziedziny neurodydaktyki w edukacji osób zagrożonych wykluczeniem (osoby bezrobotne, nie aktywne zawodowo, osoby 50+, osoby niepełnosprawne, migranci, osoby z niskim wykształceniem, osoby z terenów nisko zurbanizowanych, więźniowie itd.)

Głównymi beneficjentami projektu są osoby dorosłe z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także nauczyciele, edukatorzy, szkoleniowcy pracujący z dorosłymi uczącymi się, współpracownicy organizacji walczących z wykluczeniem, jak również instytucje mające do czynienia z edukacją dorosłych.

Projekt Neuroandragogika przeciw wykluczeniu zbliża się do końca.

Przez niemal dwa lata partnerzy projektu pracowali nad stworzeniem głównych rezultatów projektu: materiałów dydaktycznych poświęconych zagadnieniu, jak można włączyć neuronauki w edukację dorosłych.

Opracowaliśmy program szkolenia i materiały dla edukatorów pracujących z dorosłymi pt: „Neuroandragogika w kształceniu dorosłych zagrożonych wykluczeniem” – dwa główne rezultaty, które przetestowano podczas szkoleń pilotażowych. Wsparciem dla uczestników pilotaży była platforma edukacyjna „Neuroandragogika przeciw wykluczeniu”, która umożliwiała m.in. samodzielną naukę.

Ponadto partnerstwo projektu opracowało publikację pt: [Neuroandragogika przeciw wykluczeniu. Strategie, rekomendacje, dobre praktyki](#), która opisuje doświadczenia zebrane w trakcie realizacji projektu m.in. relacje osób, które po wcześniejszym odbyciu szkoleń pilotażowych same pracowały z reprezentantami naszej grupy docelowej.

Publikacja opisuje wkład, jaki neuronauki wniosły do edukacji osób dorosłych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Skierowana jest do nauczycieli, edukatorów, trenerów, instruktorów oraz pracowników społecznych, którzy zajmują się edukacją osób dorosłych. W publikacji zawarliśmy interaktywne ćwiczenia i wiedzę o tym, w jaki sposób funkcjonuje mózg uczącego się, a także wnioski z fazy pilotażowej projektu. Mamy nadzieję, że ten materiał będzie inspiracją dla uczących i szkolących osoby dorosłe, aby potrafiły wykorzystać najnowszą wiedzę do przewyższania barier edukacyjnych związanych z ryzykiem wykluczenia społecznego.

Tworzenie materiałów szkoleniowych

Wszyscy partnerzy opracowali **Materiały szkoleniowe** do wykorzystania podczas warsztatów z dorosłymi uczącymi się z grup zagrożonych wykluczeniem (IO3). Materiały szkoleniowe zawierają informacje oparte o założenia neuroandragogiki, w jaki sposób motywować i zwiększyć efekty nauki osób dorosłych z grup zagrożonych wykluczeniem.

Materiały szkoleniowe (IO3) zawierają sześć teoretyczno-praktycznych modułów:

- 1: Jak uczy się mózg?
- 2: Od konieczności do przyjemności – jak zmotywować się do nauki?
- 3: Jak rozpoznać własne potrzeby i możliwości związane z uczeniem się?
- 4: Jak zorganizować własną naukę, aby osiągać lepsze rezultaty?
- 5: Jak skutecznie się uczyć – jak wybrać odpowiednie metody i techniki?
- 6: Jak wykorzystać własne doświadczenie i umiejętności, aby skutecznie się uczyć?

Materiały szkoleniowe zostały przetestowane we wszystkich krajach partnerskich (w Austrii, Czechach, Grecji, Polsce, Wielkiej Brytanii i na Węgrzech).

Uczestnicy szkoleń pilotażowych, oprócz tradycyjnych technik nauczania, mogli również krzystać z platformy szkoleniowej Moodle.

Test pilotażowy IO3:

Materiały szkoleniowe dla osób dorosłych z grup zagrożonych wykluczeniem

Między marcem a majem 2019 r. wszyscy partnerzy projektu testowali Materiały Szkoleniowe. W 2. część pilotażu zaangażowano 85 osób z grup zagrożonych wykluczeniem. Osoby reprezentowały rozmaite grupy docelowe: od osób, które wypadły ze szkolnej ścieżki edukacyjnej (młodszy i starszy uczniowie), poprzez osoby 50+, długo niezatrudnione, młode osoby z problemami w uczeniu się, młodzieży pozostającej poza sferą zatrudnienia i edukacji, matki opiekujące się dziećmi, migrantów, do dorosłych po konfliktach z prawem. Szkolenia poprowadziło 12 trenerów, którzy wzięli udział w testach rezultatu 1 i 2. Można powiedzieć, że ten etap pilotażu okazał się dużym sukcesem we wszystkich krajach. Informacja zwrotna, jakiej udzieliła nam młoda osoba z Austrii, na temat wypracowania nowego pożytecznego zwyczaju, może być przykładem udanego zastosowania w praktyce wiedzy zdobytej podczas szkolenia pilotażowego. Dziewczyna postawiła sobie za cel zjadanie jednego ciepłego zdrowego posiłku każdego dnia. Zazwyczaj zjada głównie fast-food-y oraz niezdrowe przekąski, a praktycznie nie je warzyw i owoców. Stosując ćwiczenia, których się nauczyła, podzieliła drogę do osiągnięcia dużego celu na mniejsze kroki, co pomogło jej utrzymać motywację każdego dnia do wytrwania w postanowieniu, ponieważ codzienne drobne sukcesy były namacalne i łatwiejsze do osiągnięcia. Małe sukcesy łatwo było osiągać, a to budowało nową motywację.

Faza pilotażowa (jak sam projekt) skierowana była do różnych grup docelowych, ale podejście i metody oparte o neuronauki są odpowiednie dla wszystkich odbiorców oraz łatwe do adaptacji w różnych środowiskach edukacyjnych.

Ocena warsztatów pilotażowych

Faza pilotażowa projektu miała za zadanie ocenić materiały dydaktyczne pod względem jakości i przydatności jak również od strony ich dopasowania do potrzeb grup docelowych, łatwości zastosowania i ewentualnego wpływu. Zarówno trenerzy, jak i osoby uczestnicy korzystali z platformy edukacyjnej Moodle, na której zamieszczono materiały przygotowane w narodowych wersjach językowych, które były uzupełnieniem i wsparciem podczas warsztatów.

Na zakończenie warsztatów trenerzy i uczestnicy wypełnili formularze ewaluacyjne (zawierały pytanie otwarte i zamknięte), które posłużyły do oceny jakości szkoleń, a szczególnie materiałów dydaktycznych (wraz z platformą), co pomogło partnerstwu projektu we wprowadzeniu koniecznych poprawek do finalnych wersji rezultatów. Należy

podkreślić, że w procesie korekty uwzględniono zarówno potrzeby trenerów, jak i uczniów, którzy będą z nich korzystać podczas swojej nauki.

Ogólne opinie trenerów i uczestników na temat warsztatów i materiałów dydaktycznych były pozytywne. Należy jednak wspomnieć, że trenerzy wydali się nieco bardziej krytyczni niż dorośli uczący się, jednak nie zanotowano większych krytycznych opinii.

Uczniowie ocenili udział w warsztatach jako doświadczenie, które wywarło na nich duży pozytywny wpływ, szczególnie jeśli chodzi o zwiększenie motywacji do uczenia się, a materiały oceniono jako ciekawe, przejrzyste i różnorodne.

Uwagi na temat ewentualnych zmian w warsztatach i materiałach obejmowały kwestie lepszego zarządzania czasem, jak również uproszczenia wprowadzenia/opisu do ćwiczeń, a także postulowano o nadanie priorytetu działaniom praktycznym, a nie rozważaniom teoretycznym.

NEUROANDRAGOGIKA Platforma Edukacyjna Moodle

Projekt **platformy e-learningowej** stanowił uzupełnienie spotkań face-to-face i umożliwił uczestnikom naukę zdalną.

Uczestnicy warsztatów pilotażowych docenili możliwość nauki w trybie zdalnym, która w dzisiejszym świecie, którym rządzą pośpiech i zgiełk, staje się coraz bardziej popularna. Metoda ta pozwoliła uczestnikom utrwalić wiedzę zdobytą podczas warsztatów. Mogli również wykonać dodatkowe ćwiczenia i wykorzystać dołączone materiały, aby pogłębić swoją wiedzę.

Do szkolenia on-line użyto platformy Moodle, często wykorzystywanej przez uczelnie i uniwersytety. Każdy z krajów partnerskich miał swoją odrębną zakładkę na platformie, w której znajdowały się treści i ćwiczenia dostosowane do potrzeb ich uczniów. Zamieszczona w sieci treść została opracowana na podstawie wspólnych teoretycznych założeń i udostępniona uczniom w języku angielskim, a dodatkowo: polskim, węgierskim, czeskim, greckim i niemieckim. Zagadnienia teoretyczne zostały uzupełnione o nawiązujące do nich i przygotowane przez każdego z partnerów ćwiczenia i zadania.

Środowisko Moodle pozwala zainteresowanym tematem neuroandragogiki użytkownikom na korzystanie z materiałów szkolenia bez konieczności rejestracji, posiadając jedynie status gościa. Uczniowie o statusie „gospodarza” mogą widzieć całą uzupełnioną treść, nie mogą jednak używać komunikatorów bądź wysyłać uzupełnionych ćwiczeń do sprawdzenia przez trenera. Uczestnikom warsztatów pilotażowych nadany został zatem status „Ucznia”, tak aby dać im nieograniczoną możliwość kontaktu z trenerem.

Po zarejestrowaniu się, trenerzy mogą dodawać nowe treści i poszerzać zawartość kursu, tworzyć fora dyskusyjne, dodawać linki i dodatkowe materiały oraz komunikować się z uczniami.

Przygotowano również przewodnik po platformie dla uczniów i trenerów w językach narodowych wszystkich partnerów projektu. Za pomocą krótkich wskazówek i zdjęć ekranu opisuje on w zwięzły sposób najważniejsze funkcje oferowane przez platformę Moodle. Przewodnik w wersji drukowanej został wręczony wszystkim uczniom i trenerom, a pozostałe zainteresowane osoby mogą pobrać go ze strony internetowej projektu Neuroandragogika przeciw wykluczeniu.

Publikacja końcowa

Ostatnie odkrycia dotyczące ludzkiego mózgu otwierają nowe ekscytujące perspektywy i torują drogę kolejnym zmianom w obszarze dyscyplin, które je wykorzystują. Wyniki najnowszych badań pozwoliły na obalenie wielu obowiązujących do tej pory mitów i zmianę myślenia o tym, w jaki sposób funkcjonuje ludzki mózg. Niektóre z odkryć są do tego stopnia rewolucyjne, że natchnęły naukowców nową nadzieją na leczenie demencji oraz zaowocowały nowymi pomysłami i koncepcjami związanymi z procesem uczenia się i ludzką pamięcią. Jedne z pozytywnych odkryć mówią o zdolności starzejącego się umysłu do regeneracji, utrzymania swoich funkcji, adaptacji. Zgodnie z tą koncepcją zawsze możliwym jest by nadrobić powstające w wyniku starzenia się mózgu ułomności. Neuroandragogika wniosła bardzo istotny wkład do nauk zajmujących się mózgiem i wyznaczyła nowe kierunki ich rozwoju. Zwraca uwagę na postępy i zmiany, które zachodzą w obrębie badań mózgu. Rezultaty wielu badań naukowych potwierdzają to, co nauczyciele i osoby dorosłe powtarzają od lat. Badania neuroandragogiki pokazują, że dorośli są w stanie poprawić swój iloraz inteligencji, rozwijać intelekt i kreatywne myślenie nawet w dojrzałym wieku. Umożliwia to „plastyczność mózgu”, która nie znika z wiekiem. Jeszcze bardziej interesujące jest to, że w ciągu całego życia mamy szansę doświadczyć neurogenezy (procesu powstawania nowych komórek nerwowych), jeśli tylko nie zaprzestaniemy nauki nowych rzeczy i pozostaniemy w środowisku, które stale dostarcza naszemu mózgowi bodźców. Teoria neuroandragogiki skupia się na mózgu osoby dorosłej, jego rozwoju oraz funkcjach poznawczych w perspektywie procesu nauczania i zwyczajów związanych z uczeniem się wśród dorosłych. W tym krótkim artykule podsumowujemy podstawy i główne założenia neuroandragogiki. Więcej informacji można znaleźć w naszej końcowej publikacji **Neuroandragogika przeciwko wykluczeniu. Strategia, rekomendacje i dobre praktyki**.

Partnerzy Neuroandragogiki przeciwko wykluczeniu mają nadzieję, że rezultaty projektu będą miały wkład w nowe podejście do edukacji. Przygotowane rezultaty, w tym platforma Moodle, pozwolą dowiedzieć się więcej o nowej dziedzinie nauki, jaką jest neuroandragogika. Opracowane zostały one w taki sposób, by umożliwić samodzielną naukę, zgodnie z nowymi trendami w dziedzinie szkoleń dla nauczycieli. Materiały dla nauczycieli mogą być wykorzystywane w codziennej pracy z dorosłymi uczniami z grup zagrożonych wykluczeniem, przygotowana publikacja zawiera wskazówki i porady dotyczące stworzenia nowego podejścia do nauczania i uczenia się, a także tego, w jaki sposób wiedza na temat funkcjonowania ludzkiego mózgu może być wykorzystana w nauczaniu i budowaniu nowych strategii w dziedzinie edukacji.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej projektu: <http://www.neuroandragogy.eu/>
Szczegółowych informacji na temat działań projektowych w poszczególnych krajach udzielają partnerzy projektu:

SPOŁECZNA AKADEMIA NAUK w Łodzi (POLSKA) –

koordynator <https://san.edu.pl/>

LEBENSILFHE Soziale Dienste GmbH (AUSTRIA)

<https://www.lebenshilfen-sd.at/>

EDUcentrum (CZECHY)

<http://www.educentrum.eu/>

KALAMATA SECOND CHANCE SCHOOL (GRECJA)

<http://sde-kalam.mes.sch.gr/>

YOUTH AND LIFELONG LEARNING FOUNDATION

(GRECJA) <https://www.inedivim.gr/en>

BRIDGES TO THE FUTURE (WIELKA BRYTANIA)

<http://www.bridgingtothefuture.co.uk/>

LATERNA MAGICA (WĘGRY) <http://www.laterna.hu/>

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+”

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.